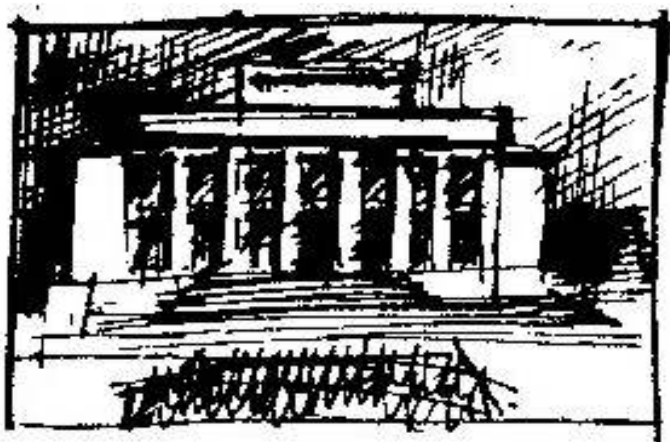

Z P R A V O D A J

Spolek přátel
Národního divadla Brno

www.spndb.cz

Vážení a milí přátelé – opery, baletu a činohry, příznivci opery, baletu a činohry,

loňský rok byl ve všech směrech a na všech „uměleckých frontách“ poznamenán pandemií koronaviru, která téměř všechny plány pozastavila nebo přinejmenším pozměnila. Přesto se Vás snažíme každý měsíc informovat o tom, co se u nás i ve světě děje, jako důkaz toho, že umělci se nevzdávají. V nezvyklých a mnohdy složitých podmínkách vytvářejí „přidanou hodnotu“, která může aspoň části společnosti zvednout náladu a upevnit víru v brzkou lepší, radostnější budoucnost.

Další smutná zpráva ze závěru loňského roku. Na Štědrý den zemřel korepetitor, dirigent a pedagog pan **František Sonek**. I tohoto obětavého a sympatického člověka si jistě někteří naši členové pamatují, zejména jako klavírního doprovazeče na besedách KPOB. I po ukončení aktivní činnosti pravidelně navštěvoval naše spolkové akce jako divák. Více o něm píšeme v rubrice „Co chybělo“.

Zprávy výboru:

Protože ani v tomto Zpravodaji nemůžeme uvést žádné nové informace, opakujeme pouze ty z minulých Zpravodajů.

Výborové schůze se zatím až do odvolání nekonají. Pokud dojde k nějaké změně, budete vždy informováni.

Stejně tak dostanete včas informace o placení příspěvků na rok 2021. Zatím, bohužel, musíme respektovat vládní nařízení k opatřením proti šíření koronaviru a nemůžeme ani dohodnout termíny, kdy by vybírání v Redutě bylo možné. Proto prosíme, vydržte. Členství v SPNdB nikdo neztrácí, jakmile dojde k odpovídajícímu uvolnění a budeme mít možnost obnovit činnost, dozvíte se to včas.

Naši jubilanti v únoru (kulaté a půlkulaté narozeniny)

Mráčková Jarmila	Krčmářová Veronika	Pilková Jaroslava
Nemetzová Magdalena	Káňová Marie	Filipčík Alexander
Straževská Dagmar		Húsková Nikola

Současně se omlouváme naší člence paní Petře Křivové, která oslavila své jubileum v lednu, a její jméno se nedopatřením mezi jubilanty neobjevilo. Samozřejmě srdečně blahopřejeme dodatečně i jí.

Vážení jubilanti, členové výboru SPNdB Vám k narozeninám přejí zdraví, ještě jednou zdraví a klidné dny. Ať Vás nikdy neopouští dobrá nálada a naděje, že vše komplikované kolem nás všech musí jednou končit.

Divadelní jubilea, vzpomínky – únor

2. 2. 1956 se narodila mezzosopranistka Miroslava Kalašová. Zpěv studovala soukromě. Nejprve nastoupila do sboru v Teplicích, od r. 1976 sólistka v Ústí n. Labem, 1984 – 88 členka Komorní opery Praha, poté opět Ústí n. Labem. Zpěvačka příjemného hlasu a pěkného jevištního zjevu se uplatnila v řadě operních i operetních rolí (Cherubín, Niklas, Bastien, Carmen, Panna Róza, Olga...).

2. 2. 1906 zemřel skladatel a dirigent Josef Paukner (*25. 2. 1847). Žák pražské varhanní školy působil od r. 1875 v Moskvě jako druhý kapelník carské opery. Z r. 1884 je jeho opera *Poklad*.

3. 2. 1951 zemřela sopranistka Emilie Zachardová (*10. 5. 1912). Zprvu působila jako učitelka na Ukrajině. Po návratu na Moravu studovala zpěv soukromě, zpívala ve Sboru moravských učitelek (nyní VSMU) a v r. 1940 získala první angažmá v Olomouci (Rusalka, Dorabella, Taťána). V r. 1942 odešla do Štýrského Hradce, o jejím angažování uvažovala i vídeňská Státní opera. Po osvobození se vrátila do Brna. Její pěvecké výkony se vyznačovaly neobyčejnou vroucností a dramatickou silou (Milada, Julie, Eva, Karolina, Jenůfa, Emilia Marty, Káťa Kabanová...). Zemřela ve věku 38 let, dříve než stačila dát všechno, co slibovalo její mimořádné nadání.

4. 2. 1808 se v Kutné Hoře narodil Josef Kajetán Tyl – český herec, dramatik, prozaik a novinář, organizátor společenského a divadelního života, hlavní představitel vlasteneckého romantismu. Zemřel 11. 7. 1856.

5. 2. 1901 se v Hrušově (dnes součásti městského obvodu Slezská Ostrava) narodil český novinář a spisovatel – prozaik Bedřich Golombek. Společně s Edvardem Valentou zaznamenal a literárně upravil příběhy Jana Eskymo Welzla, českého cestovatele a eskymáckého náčelníka. Tyto příběhy byly nejprve vydávány v letech 1929 – 1930 jako literární seriál v Lidových novinách a později, v l. 1930 a 1934 byly publikovány knižně ve třech samostatných knihách: *Třicet let na zlatém severu*, *Po stopách polárních pokladů*, *Ledové povídky*. Bedřich Golombek zemřel 31. 3. 1961 v Brně.

6. 2. 1905 se v Praze narodil Jan Werich, český herec, dramatik a prozaik. Zemřel v Praze 31. 10. 1980.

9. 2. 1916 zemřel skladatel Hynek Vojáček (*4. 12. 1825). V hudbě se zdokonalil v Brně (teorii studoval u B. Riegra). Brzy odešel do Petrohradu, kde byl fagotistou carské opery a profesorem na konzervatoři. Styky s Moravou nepřerušil. Z díla – opery: *Zajatá* (1867), *Tamara*, *carevna gruzínská*.

9. 2. 1951 zemřela sopranistka Míla Kočová (*10. 6. 1898). Zpěv studovala soukromě. Od r. 1924 pravidelně hostovala v pražském ND, v l. 1927 – 45 zde byla angažována. Začínala jako koloraturní pěvkyně (Olympia, Královna noci), brzy repertoár rozšířila. Byla první pražskou Liškou Bystroušskou (1925), zpívala Butterfly, Armidu, Karolinu, Micaelu... Umělecký vývoj dovršila interpretací Aidy. Při premiéře (1. 3. 1938) měla na sobě originální, Verdím navržené divadelní šperky z milánské premiéry po Tereze Stolzové. Často zpívala v zahraničí. Po ukončení pěvecké kariéry učila zpěv.

10. 2. 1976 zemřela altistka Milada Čadikovičová (*30. 1. 1920). Absolventka pražské konzervatoře se v r. 1945 stala sólistkou Opery 5. května, od r. 1948 byla angažována v ND. Spolehlivě obsáhla

široký repertoár v dílech klasických i moderních (Ludmila, Martinka, Klásková, Larina, Filipěvna, Marcelina...).

☞ 10. 2. 1841 se narodila sopranistka Emilie Rastelliová (†20. 10. 1886). Žačka L. Škroupové debutovala ve Stavovském divadle v r. 1861, v l. 1863 – 66 působila v Pešti a ve Výmaru, od r. 1866 v Prozatímním divadle v Praze. Měla dramatický soprán velkého rozsahu (přes technické nedostatky, které narůstaly, vydržela v PD dvě sezony). Vystupovala koncertně a věnovala se pěvecké pedagogice.

☞ 10. 2. 1898 se v bavorském Augsburgu narodil německý spisovatel Bertolt Brecht, jeden z nejvýznamnějších dramatiků 20. století, autor her *Žebrácká opera*, *Svatá Johanka z jatek*, *Matka Kuráž a její děti*, *Dobry člověk ze Sečuanu*, *Život Galileiho*, *Lesk a bída Třetí říše*, *Kavkazský křídový kruh* či *Švejk za druhé světové války*, psal i prózu, básně a eseje, rozvinul program tzv. epického divadla. Zemřel 14. 8. 1956 v tehdejší Východním Berlíně.

☞ 19. 2. 1906 se narodil skladatel Vilém Prokop Mlejnek (†29. 7. 1975). Absolvent pražské konzervatoře (skladba J. Suk, dirigování V. Talich) v l. 1926 – 43 violoncellista ČF, po válce krátce šéf opery v Ústí n. Labem a na Kladně, 1956 – 59 dirigent činoherního orchestru Vinohradského divadla, spoluzakladatel a gambista sdružení *Pro arte antiqua*. Opery: *Romantické*, *Miriam*, *Koza Dereza*, *Pohádka o dvou jehlách*, *Tajemný hudec*.

☞ 21. 2. 2011 zemřel barytonista Antonín Švorc (*12. 2. 1934). Profesionální sólistické angažmá nastoupil v liberecké opeře, od r. 1956 byl angažován v pražském ND, kde velmi brzy zvládl náročné role hrdinného oboru (Budivoj, Amonasro, Hans Sachs). Pěvecká technika a dramaticky zabarvený hlas – to mu umožňovalo zpívat repertoár mnoha stylů, nicméně se jeho doménou staly role wagnerovské (Bludný Holanďan, Telramund, Wotan). Další wagnerovské příležitosti poskytla umělci berlínská Státní opera, jejímž členem byl od r. 1962 (Donner, Kurvenal). Z rolí v ND nutno připomenout Jaga, Escamilla, Kašpara, Scarpia, Borise Godunova, Přemysla, Radovana, Adolfa, krále Vladislava, Petra Voka, Chrudoše. Hostoval v Německu, Švýcarsku, Francii, Španělsku. Nahrál mj. wagnerovskou profilovou desku.

☞ 23. 2. 1775 měla v Tuilerijském paláci v Paříži premiéru divadelní hra *Lazebník sevillský*, kterou v roce 1773 napsal francouzský dramatik Pierre-Augustin Caron de Beaumarchais. Okamžitě získala velkou popularitu, která jí vynesla celou řadu operních a později i filmových ztvárnění, z nichž nejslavnější je stejnojmenná Rossiniho opera z roku 1816. Hra je prvním dílem Figarovské trilogie, další díly jsou *Figarova svatba* a *Provinilá matka*.

☞ 24. 2. 1851 se narodil tenorista Čeněk Melichárek (†10. 10. 1898). Jako nadšený zpěvák – ochotník vstoupil do Pivodovy školy. Od r. 1875 byl angažován v Plzni, později zpíval v pražských arénách. V l. 1886 – 91 byl členem divadla v Brně, kde se uplatňoval v běžném italském repertoáru (s mnoha nechutnostmi tehdejších zpěváků – přizpůsobování partů vlastním možnostem). Zpíval Dona José, Fausta... V pozdějších letech se stal pěvcem smetanovským (Dalibor, Jíra...). Ačkoliv byl u obecnosti oblíben, odešel v r. 1893 od divadla a otevřel si v Praze vinárnu.

☞ 24. 2. 1946 se narodil dirigent Jiří Bělohlávek (†31. 5. 2017). Absolvent pražské konzervatoře (violoncello a dirigování), zahraničních mistrovských kurzů, finalista Karajanovy soutěže v Berlíně (1971) nastoupil do angažmá v brněnské Státní filharmonii. V letech 1977 – 89 byl šéfdirigentem FOK, souběžně hostoval v zahraničí. V sezonách 1977 – 79 působil jako stálý host v berlínské Komické opeře, v r. 1985 nastudoval v Seattlu *Její pastorkyni*, v r. 1990 v Brně *Hry o Marii*. Hostoval také v pražském ND – v r. 1984 spolu s V. Kašlíkem vytvořil inscenaci Martinů *Řeckých pašijí*, v r. 1997 nastudoval *Její pastorkyni*, r. 1998 *Così fan tutte* a *Rusalku*, v r. 1999 *Carmen*. V r. 2001 získal Medaili za zásluhy I. stupně, 2016 Cenu Artis Bohemiae Amices, Řád Britského impéria (komander), čestný doktorát AMU v Praze. V r. 2012 se ujal vedení České filharmonie, v jejímž čele stál až do své smrti.

☞ 26. 2. 1971 zemřel skladatel, muzikolog a spisovatel, originální všestranná umělecká osobnost Josef Berg (*8. 3. 1927). Absolvent brněnské konzervatoře krátce pracoval v brněnském rozhlase, později ve svobodném povolání skladatele a publicisty. Opery: *Odysseův návrat*, *Evropská turistika*, *Eufrides před branami Tymén*, *Johannes doktor Faust*, *Snídaně na hradě Šlankensvald*, *Oresteia*.

☞ 26. 2. 1950 zahájilo svoji činnost Ústřední loutkové divadlo v Praze premiérou inscenace hry Aloise Jiráska *Pan Johanes* v režii Jana Malíka, který ve snaze o vytvoření reprezentativní scény zavedl podle sovětského vzoru typ spodových loutek, tzv. javajek. Jednalo se o divadlo „iluzivní“, usilující o maximální jevištní realizmus.

☞ 27. 2. 1926 se narodil režisér Oldřich Kříž (†8. 2. 1999). Studoval zpěv a hudební vědu. V r. 1949 nastoupil do sboru liberecké opery, kde začal pracovat i jako režisér. V r. 1957 přešel do Plzně jako asistent režie v operetě, později v opeře. Od r. 1960 režíroval v různých činoherních souborech a také v NDR. V r. 1971 se vrátil do Plzně jako dramaturg a režisér, v l. 1978 – 90 zde byl šéfem opery.

☞ 27. 2. 1956 zemřela sopranistka Marie Klánová – Panznerová (*14. 9. 1865). Absolvovala Lukešovu operní školu. V letech 1884 – 1910 byla angažována v ND. Měla příjemný, čistý hlas a jevištní půvab. Nejprve zpívala role lyrického sopránů (Markétka, Agáta, Manon), později přešla na role mezzosopránové a konečně altové. Nejlepšími rolemi byla Carmen a Ortruda. Po odchodu Betty Fibichové převzala její repertoár (např. Radmila, Panna Róza...).

☞ 27. 2. 1902 se v Salinasu (Kalifornie) narodil John Ernst Steinbeck, novinář, scénarista a především spisovatel, představitel kritického realismu. Vyvrcholením jeho díla je jeden z největších sociálních románů 20. století – *Hrozny hněvu* (1939), za který v r. 1940 získal Pulitzerovu cenu. Následují neméně známé romány *Na plechárně* (1945), *Toulavý autobus* (1947) a sága *Na východ od ráje* (1952). Významná je také jeho reportážská činnost, mimo jiné např. reportáže z Vietnamu, ve kterých odsuzoval americkou agresi. V roce 1962 se stal laureátem Nobelovy ceny za literaturu. V tomtéž roce vychází jeho poslední dílo, román *Toulky s Charleym*. John Steinbeck zemřel 20. prosince 1968 v New Yorku.

Osobnosti světové hudby – únor

♫ 1. 2. 1871 zemřel ruský kritik a skladatel Alexandr Nikolajevič Serov (*23. 1. 1820). V 15 letech nastoupil do právnické školy. V ústavním orchestru hrál na violoncello. Velký vliv na utváření jeho uměleckých názorů mělo seznámení s M. I. Glinkou. V l. 1845 – 50 zastával soudcovská místa, pracoval na ministerstvu vnitra, byl cenzorem zahraniční korespondence petrohradské pošty. Kompozici a hudební publicistice se věnoval ve volném čase. Při zahraničních cestách se seznámil s Lisztem (v r. 1859 se u něho setkal s B. Smetanou) a Wagnerem, jehož dílo v Rusku nadšeně propagoval. Byl odpůrcem Mocné hrstky. Ve svých operách *Judita*, *Rogněda* a *Nečistá síla* se řídil vlivem Meyerbeerovým. Větší význam měl Serov jako zakladatel ruské hudební kritiky a esejistiky. Založil časopis *Hudba a divadlo*, pořádal cykly přednášek o hudbě.

♫ 8. 2. 1741 se narodil francouzský skladatel belgického původu André Modeste Grétry (†24. 9. 1813). V rodném Lutychu prošel tvrdou školou choralisty, později tu měl možnost studovat provoz italské hudební společnosti. Když kompozicí mše prokázal tvůrčí schopnosti, byl r. 1759 poslán do Říma, kde měl Lutych vlastní kolež. Tady uplatnil svá první komická operní intermezza. V r. 1767 odešel do Ženevy, o rok později se usadil v Paříži a stal se zde – počínaje operou *Le Huron* – vyhlášeným operním autorem (*Richard Lví srdce*, *Raoul Modrovous*, *Vilém Tell*...). Velkému zájmu se těšil ve Vídni, kde se za jeho života konalo 38 premiér či nových nastudování jeho oper. Napsal významné Paměti a Eseje o hudbě. Stáří prožil v ústraní.

♫ 15. 2. 1941 zemřel rakouský muzikolog Guido Adler (*1. 11. 1855 Ivančice u Brna). Po absolvování vídeňské konzervatoře a doktorátů práv a filozofie se r. 1882 habilitoval na vídeňské univerzitě.

V letech 1885 – 1898 učil na německé univerzitě v Praze. Už před odchodem na tamější univerzitu řídil ve Vídni vydávání pramenů k dějinám rakouské hudby. Z jeho podnětu vznikla metodicky významná kolektivní práce o dějinách hudby (Handbuch der Musikgeschichte – 1924).

♫ 18. 2. 1956 zemřel francouzský skladatel Gustave Charpentier (*25. 6. 1860). Prošel konzervatořemi v Lille a Paříži. V r. 1887 získal Římskou cenu a z italského pobytu vytěžil úspěšnou orchestrální suitu *Impressions d' Italie* (Dojmy z Itálie). Žil trvale v Paříži v kruzích bohémy. Zhudebnil Baudelaireovy *Květy zla*. Světového úspěchu dosáhl operou *Louisa* na vlastní libreto. Její uvedení v pražském ND r. 1903 mělo obrovský ohlas a o měsíc později zde byl nadšeně oslavován autor. Charpentier po léta vyučoval zdarma nadanou mládež z lidových vrstev.

♫ 27. 2. 1936 se narodila italská sopranistka Mirella Freniová. Debutovala v r. 1955 v Modeně jako Bizetova Micaela. Od roku 1960 byla hostem předních světových operních scén a festivalů. Byla vynikající interpretkou mozartovských, verdiovských a pucciniovských rolí. Zemřela 9. února 2020.

Co chybělo v minulých Zpravodajích

✂ 24. 12. 2020 zemřel František Sonek, korepetitor, dirigent, pedagog (*12. 4. 1933). Toto je ve zkratce život velmi skromného, ochotného, nenápadného umělce, příjemného, přátelského člověka:

1951 – maturita na gymnáziu v Opavě

1958 – 61 – studium HV a ČJ na Palackého univerzitě v Olomouci

1963 – 68 – studium klavíru a dirigování na ostravské konzervatoři

1965 – 67 – prázdniny na dirigentských kurzech ve Výmaru

1968 – 73 – studium dirigování na JAMU

V době vojenské služby řídil vojenskou dechovku v Mariánských Lázních a jako klavírista doprovázel zpěváky a instrumentalisty.

Doprovázel sólisty opery v Opavě, v r. 1962 se stal korepetitorem opery.

Účinkoval s Pěveckým sdružením slezských učitelů.

Působil jako sbormistr a korepetitor tanečního souboru Úsměv při Domě osvěty P. Bezruč v Opavě.

Jako korepetitor a dirigent působil v baletu Státního divadla v Ostravě.

V r. 1968 se stal korepetitorem operního souboru Státního divadla v Brně, později stále častěji pověřovaný asistent dirigenta i dirigent operních představení. Uplatňoval se také jako pohotový doprovod při matiné ve foyeru Janáčkova divadla a četných besedách KPOB (nyní SPNdB), ale i hráč na cembalo.

Působil na JAMU – nejdříve jako externí pedagog na katedře zpěvu, později dirigování, od r. 1981 jako odborný asistent korepetice.

Po Lubomíru Mátlovi se r. 1978 ujal uměleckého vedení a dirigování amatérského Symfonického orchestru Sdruženého závodního klubu železničářů v Brně.

Spolupracoval pravidelně např. také s pěveckou třídou Heleny Supové – Halířové na LŠU Mercova v Brně – Králově Poli a mnohokrát s ní úspěšně vystupoval jako klavírista i jako dirigent dívčího sboru.

Za svou obětavou práci byl odměněn čestným uznáním odboru kultury NV města Brna i odboru kultury Jm KNV. Vícekrát byla jeho činnost odměněna také v divadle, na JAMU i Sdruženým závodním klubem železničářů.

✂ Bulharský tenorista Kamen Chaney (27. 8. 1964 – 26. 11. 2020) zemřel na COVID – 19 ve věku 56 let, pouhé tři týdny poté, co v divadle ve Staré Zagoře ztvárnil ve své kariéře vůbec poprvé Verdiho Otella. Studoval na sofijské konzervatoři a hudební akademii v Římě. V r. 1993 debutoval v Sofijské národní opeře v roli Vévody mantovského ve Verdiho *Rigoletti*. 6. 3. 1997 debutoval v téže roli ve Státní opeře Praha a působil zde dva roky jako sólista i poté, co odešel do svobodného povolání. Vy-

stupoval v mnoha evropských zemích (Bulharsko, Itálie, Rakousko, Francie, Švýcarsko, Švédsko, Holandsko, Portugalsko, Maďarsko, Polsko, Litva) a také v Izraeli, USA, Kanadě a Jižní Koreji. Hostoval ve Vídeňské státní opeře (Des Grieux, Pinkerton, Ismael), v Bavorské státní opeře v Mnichově (Kalaf) a v Německé opeře Berlín (Kalaf, Pinkerton, Manrico). Ve svém repertoáru měl přes 30 velkých rolí, od lyrických na počátku kariéry až k dramatickým jako Kalaf a Otello.

✂ Přední český hudební skladatel a muzikolog Zdeněk Šesták oslavil 10. 12. 2020 významné životní jubileum – 95 let. Je nositelem mnoha domácích i zahraničních ocenění. Např. v r. 2006 mu udělila Nadace Dagmar a Václava Havlových Vize 97 uznání za přínos filozofii vzdělávání, v r. 2008 obdržel cenu Ministerstva kultury v oblasti hudby. Z. Šesták vytvořil rozsáhlé dílo, které představuje bezmála stovku kompozic symfonických, vokálně symfonických koncertů a kvartetů pro smyčcové nástroje, instruktivní, ale i virtuózní skladby pro nástroje dechové, též početnou tvorbu písňovou a sborovou včetně skladeb na latinské liturgické texty a texty biblické. V r. 1968 vyšel v edici Gramofonového klubu Supraphonu první díl antologie *Hudba citolibských mistrů 18. století*, představující komplet dvou dlouhohrajících desek s hudebně historickou studií Z. Šestáka.

✂ 23. prosince 2005 – v den svých 81. narozenin zemřela herečka Helena Trýbová. Velkou část svého uměleckého života strávila v Brně a všemi svými brněnskými angažmá zanechala významnou stopu v divadelní historii – ať šlo o její působení v malém avantgardním divádélku Křesadlo (1945 – 47), v Divadle bratří Mrštíků (1955 – 67) nebo v činohře NdB (1967 – 91). Obor herectví studovala na pražské konzervatoři – absolvovala v r. 1948 – a než se v r. 1955 natrvalo usadila v Brně, prošla kratšími angažmá v divadlech v Jihlavě, Olomouci, Novém Jičíně a Ostravě. Vynikala zejména v rolích se složitým vývojem a charakterově nejednoznačných. Citlivě a přesně budovala vnitřní obsah postav a střídavými výrazovými prostředky tvořila vlastní živé bytosti bez ohledu na to, zda šlo o polohu vážnou, komickou nebo tragikomickou.

✂ Zákeřný Covid-19 si i nadále vybírá oběti z řad významných osobností, včetně herců a režisérů. Poslední z nich je filmový režisér František Filip, který zemřel na tuto nemoc počátkem letošního ledna. Z filmů, které Filip natočil, patří k nejpopulárnějším *Utrpení mladého Boháčka* s Pavlem Landovským, *Kočár nejsvětější svátosti* s Janem Werichem a Jaroslavou Adamovou či *Ikarův pád*, v němž exceloval Vladimír Menšík a navazující *Tažní ptáci* či *Nezralé maliny*. Kromě toho byl i autorem přeписů opery *Prodaná nevěsta* a operety *Netopýr*.

Z domova

 Ředitel NdB Martin Glaser ve vedení organizace Opera Europa. Opera Europa je organizace sdružující profesionální operní divadla a operní festivaly po celé Evropě. V současné době má více než 200 členů ze 40 zemí. Na listopadové online konferenci s názvem „Přežijí nejschopnější“ byl na valném shromáždění zvolen do vedení organizace Opera Europa ředitel NdB Martin Glaser. Mezi významné aktivity Opera Europa patří pořádání konferencí v členských zemích. Program konferencí se zaměřuje na rozvoj současných praktických zájmů hudebních divadel a festivalů.

 Národní divadlo Brno – rok 2020 v číslech:

Divadlo vrátilo 44 760 ks vstupenek v hodnotě 15 066 104 Kč.

 Opera nazkoušela v době pandemie 3 premiéry: *Řecké pašije*, *Osud* a *Ferdu Mravence* (*Řecké pašije* nebylo možné odehrát).

 Zkoušení společné recitace k inscenaci *Idomeneus* trvalo 144 hodin.

 Během dní, kdy bylo možné hrát, do divadla zavítalo 85 366 diváků (během standardní sezony by to bylo více než 200 000 diváků).

 V monologu Marie Durnové v inscenaci *Stěhování duší* zazní celkem 6 931 slov.

🏠 Celkem 15 zahraničních tanečníků nejelo během vánočních svátků domů, protože by měli problémy s návratem do ČR.

🏠 V r. 2020 bylo zrušeno 185 představení činohry NdB.

🏠 NdB natočilo celkem 225 hodin hrubého videomateriálu k připravovaným inscenacím.

🏠 V činoherním a baletním souboru se narodilo 6 dětí a 2 jsou na cestě.

🏠 4 500 – tolik dětí nemělo možnost vidět *Louskáčka*.

🏠 Všechny tři soubory NdB pro Vás mají připravené (nazkoušené) premiéry. Aktuální informace naleznete na www.ndbrno.cz.

🏠 **Mahenova Reduta** (Komorní hudební večer). Kdo byl Jiří Mahen? Proč se po něm v Brně jmenuje knihovna, divadlo, ulice, socha, stráž, společnost i rybářský klub? Jak to, že není obecně známý jako jiní jeho současníci? V pořadu *Mahenova Reduta* naleznete odpovědi nejen na tyto otázky. Aby vzdali poctu dramatikovi, dramaturgovi, knihovníkovi a iniciátorovi kulturního dění těsně spojenému s Brnem, zhudebnilo pro tento pořad několik významných skladatelů (Mario Buzzi, Zdeněk Král, David Rotter, David Smečka, Miloš Štědroň, Miloš Orsoň Štědroň) 14 básní a balad Jiřího Mahena. V komorním hudebním večeru se představí členové činoherního souboru, kteří předvedou svůj interpretační um v režii Hany Mikoláškové. Světová premiéra (Mahenovo divadlo).

🏠 Anton Pavlovič Čechov: **Racek**. Touhu vymanit se z maloměstského světa bez vyhlídek a najít smysl života v lásce a umění, v zážitcích přesahujících každodenní zápolení s časem, zpracoval v dramatu *Racek* A. P. Čechov jako boj na život a na smrt. Pod režijním vedením Štěpána Pácla, se scénickou hudbou šéfdirigenta opery Janáčkovy divadla Marko Ivanoviče se představí T. Richtrová, V. Kuzník, E. Zbranková, J. Suchý z Tábora j.h., B. Výtisk, P. Kubes, P. Č. Vaculík, Z. Černá, J. Štvrtecká, J. Grygar.

🏠 Režisér Martin Glaser a dirigent Robert Kružík nastudovali s operním souborem jednu z nejúspěšnějších oper 19. století – Čajkovského *Eugena Oněgina*. V hlavních rolích se můžete těšit na pěveckou špičku – Svatopluka Sema, pro nějž bude role Oněgina debutem a Jiřího Brücklera, který ho již ztvárnil v plzeňské inscenaci. Jejich dámskými protějšky v roli Taťány budou Linda Ballová a Lucie Hájková. V dalších rolích Ondřej Koplík/Peter Berger – Lenskij, Jana Hrochová/Václava Krejčí Housková – Olga, Jiří Sulženko/Jan Šťáva – Kníže Gremin.

🏠 Bohužel mírně opožděným vkladem NdB k celosvětovým oslavám 250. letého výročí narození Ludwiga van Beethovena bude inscenace *Beethoven*. V ní se představí jak sólisté a sbor Baletu NdB, tak i sólisté a sbor Janáčkovy opery a klavírní sólista. Hudební dramaturgie vznikla ve spolupráci choreografa, uměleckého šéfa baletu Mária Radačovského a dirigenta představení Jakuba Kleckera. V baletu zazní Beethovenova symfonická tvorba (5., 6., 7. a 9. symfonie), ale i klavírní sonáty. V titulních rolích tančí Martin Svobodník, Petr Hos a Ilya Mironov. V pěveckých sólech se představí operní pěvkyně Jana Šrejma Kačírková, Daniela Straková – Šedrlová, Veronika Hajnová Fialová, Jana Hrochová a pěvci Aleš Briscein j.h., Richard Samek, David Nykl a Jiří Sulženko. Klavírní sonáty bude interpretovat virtuos Jiří Hrubý.

🏠 Johann Nepomuk Nestroy: **Sňatky na železnici Vídeň – Vídeňské Nové Město – Brno**, S láskou a párou se podaří všechno! Námět své frašky z r. 1843 převzal Nestroy (1801 – 1862) z francouzského vaudevillu *Paříž, Orléans a Rouen*. Hru však významně středoevropsky lokalizoval, rozpomenuv se na své vlastní brněnské angažmá v polovině 20. let 19. století. Představení nastudoval režisér Martin Čičvák. Můžete se na něho těšit na prknech Reduty.

🏠 Giuseppe Verdi: **Nabucco**. Tato opera patří již od r. 1985 nepřetržitě k nejpobulárnějším titulům repertoáru brněnské opery. Dílo, které se stalo brzy po své premiéře r. 1842 symbolem boje za svobodu národa a víry, v sobě skrývá i komorní příběh o lásce a rodinných vztazích. Obojí přetavil italský mistr do strhující hudby. A jestliže sboru patří slavné číslo „Leť, myšlenko, na zlatých křídlech...“, ani před-

stavitelé hlavních postav nepřijdou zkrátka. V nové inscenaci v režii Jiřího Heřmana a hudebním nastudování Ondreje Olose se jich zhostí ti nejlepší. V titulní roli se na jevišti Janáčkova divadla poprvé představí slovenský barytonista Dalibor Jenis, hvězda předních operních domů. Je víc než 25 let hostem prestižních scén (Vídeňská státní opera, londýnská Covent Garden, milánská La Scala, pařížská Opéra Bastille a další). *Nabucco* a jiné verdiovské role patří k jeho doménám. Na brněnské jeviště se vrací sopranistka Csilla Boross v roli Abigail. V dalších rolích: Václava Krejčí Housková – Fenena, Jiří Sulženko – Zachariáš, Enrico Casari – Ismael (pěvec ztvárnil v podzimní premiéře Janáčkova *Osu- du* postavu Živného).

 Kultura není zbytná, je nezbytná. Brno nesmí ztratit jedinečnou tvář města hudby, umění a kultury. Magistrát města Brna kulturu výrazně podporuje. Bude se teď muset vyrovnat s ekonomickými dopady plynoucími z protiepidemických opatření. V tisku se objevila zpráva, že se připravují projekty multifunkční haly nebo koncertního sálu (kolikátý už?). Město pravidelně čerpá peníze z dotačních titulů ministerstva kultury na obnovu kulturních památek (od r. 1995 100 mil. Kč). V následujících pěti letech by plánované rekonstrukce měly vyjít na 493 milionů Kč – mezi nimi např. restaurování hlediště a nová fasáda Mahenova divadla, obnova střechy Dietrichsteinského paláce, restaurátorské práce na vstupním portále divadla Reduta a další.

 Na online koncertu pořádaném v produkci Ensemble Opera Diversa vystoupilo 7. 12. 2020 komorní dechové seskupení Trio Aperto. Zazněla díla brněnských skladatelů Miloše Štědrone, Dalibora Spilky, Evžena Zámečnicka, Radima Bednařika a Vojtěcha Dlaska. Vzhledem k současné situaci byl koncert streamován z prostoru vily Lów – Beer a je ke zhlédnutí na YouTube kanálu agentury Biatek. Ensemble Opera Diversa je brněnský divadelní soubor profesionálních hudebníků a zpěváků, kteří interpretují operu a hudbu „diversně“, tedy odlišně. Počátky souboru sahají do r. 1999, ale pod názvem Ensemble Opera Diversa vystupuje soubor teprve od r. 2003.

 Festival Pardubické hudební jaro 2021 oznámil termín a místo konání svého 43. ročníku. Akce se uskuteční ve dnech 7. 3. až 9. 5. 2021 a hostit ji budou Pardubice, Chrudim, Vysoké Mýto, Přelouč, Sezemice, Heřmanův Městec a Hlinsko. Pardubické hudební jaro zahájí 14. 3. 2021 v Sukově síni Domu kultury v Pardubicích Slavnostním zahajovacím koncertem Komorní filharmonie Pardubice s dirigentem Janem Talichem a sólistou Janem Mráčkem. Prologem festivalu však bude 7. 3. 2021 koncert s názvem *Fortuna Volubilis* (Štěstěna vrtkavá) na zámku v Pardubicích.

 Jubilejní 20. ročník festivalu Lípa Musica otevře 11. 9. 2021 v libereckém Divadle F. X. Šaldy slavnostní koncert s názvem *Dvořák Gala* jako současně v pořadí pátý Koncert pro Liberecký kraj. Výroční oslavy zahájí renomovaná violoncellistka Michaela Fukačová za doprovodu Symfonického orchestru Českého rozhlasu pod taktovkou svého šéfdirigenta Alexandera Liebreicha poctou české hudbě a připomínkou 180 let od narození českého velikána – skladatele Antonína Dvořáka.

 Institut Bohuslava Martinů, jehož dlouhodobým projektem je souborné vydání díla slavného skladatele, oslavil 25. výročí svého vzniku online koncertem. V předvečer 130. výročí narození B. Martinů 7. 12. 2020 zazněla v rámci vystoupení Zemlinského kvarteta i premiéra skladatelovy loni objevené rané verze Smyčcového kvartetu č. 2. Koncert z pražského Sálu Martinů HAMU byl vzhledem k protipandemickým opatřením živě streamován na sociálních sítích.

 Janáčkova filharmonie Ostrava si společně se statutárním městem Ostrava 17. 11. 2020 připomněla Den boje za svobodu a demokracii živým provedením české státní hymny, kterou z Nové radnice zahrálo 10 hráčů z ostravského orchestru na žesťové nástroje. První tóny zazněly symbolicky v 17 hod. 11 min. a přímý přenos akce bylo možné sledovat na Facebooku města Ostravy a Janáčkovy filharmonie a také na YouTube kanálu města Ostravy. K připomínce významného dne a společné oslavě demokracie živě zahrnou hymnou vyzvalo kulturní instituce v ČR Jihočeské divadlo z Českých Budějovic. Na základě této výzvy první sloka Škroupovy a Tylovky písně *Kde domov můj* zněla i

v dalších městech po celé České republice. Slavnostní akt byl podpořen rozsvícením ostravských dominant. Spolu s věží Nové radnice, která letos slaví 90 let, se v barvě trikolory zaskvěl i Sýkorův most.

🏠 Supraphon připravil vzácný komplet 3 CD Karla Buriana, předního tenoristy Metropolitní opery a stálého hosta v Londýně, Paříži, Curychu, Mnichově, Bayreuthu, Drážďanech, Berlíně Praze, Vídni, Budapešti... Do svých nových inscenací ho do MET zvali Gustav Mahler a Arturo Toscanini. Enrico Caruso na přímo položenou otázku, proč nezpívá také v německých operách, odpověděl: „Já mohu zpívat jen něco. Burian všechno.“ Karel Burian proslul především jako vzorový wagnerovský pěvec, ale i v rolích italských, francouzských a ruských. Česky i německy zpíval Jeníka a Dalibora. Jako pěvec zažil světový věhlas, jako člověk bohatý život provázený velkou láskou i záští. Z let 1906 – 1913 se dochovalo 72 gramofonových záznamů operních árií a písňového repertoáru.

🏠 Symfonický orchestr hl. města Prahy FOK pracuje na přípravách nového CD. Nahrávkou vzdá hold významnému českému skladateli Karlu Husovi, se kterým orchestr spojuje mnoho vazeb a příští rok oslaví 100. výročí jeho narození. Jde zároveň o první nahrávací projekt nového šéfdirigenta Tomáše Braunera s FOK.

🏠 Mezinárodní interpretační soutěž Beethovenův Hradec se kvůli epidemii koronaviru opět přesouvá. Původně se mělo klání mladých klavíristů konat v červnu, nyní jej pořadatelé přesunuli na rok 2022. Soutěž uspořádaná v současných podmínkách by podle pořadatelů trčila na kvalitě a nemohla by dostát svému poslání. V současné době jednájí o novém termínu a složení poroty.

🏠 První ze dvou plánovaných etap obnovy varhan v kostele sv. Linharta v Cítově byla oficiálně ukončena. Dle navržené strategie obnovy se soustředila na záchranu hudebního nástroje a zastavení dalšího chátrání. Varhany jsou nyní kompletně vyčištěny, proběhlo odstranění nejhrubších závad, výměna ventilátoru a konzervace proti červotoči. Nástroj je nyní naladěn a připraven na využívání během bohoslužeb. Druhá etapa bude znamenat postupnou celkovou obnovu varhan a bude časově i finančně náročnější.

🏠 V Krnově na Bruntálsku skončila oprava Koncertní síně svatého Ducha. Vyžádala si náklady kolem devíti milionů korun. V okolí koncertní síně chce město vybudovat chodníky a zpevněné plochy, obnovit část hradeb i úsek středověkého valounového chodníku a sanovat historickou klenbu nad bývalým náhonem. Na prostranství pak nechá rozmístit lavičky, mobiliář, veřejné osvětlení, zeleň i dva 3D modely dřívější zástavby z r. 1779 a z přelomu 19. a 20. století – to vše za víc než 11 milionů Kč.

🏠 Koncert vokálního kvinteta Czech Ensemble Baroque, sestavený z duchovních děl autorů jako Vodňanský, Schütz, Capricornus a Monteverdi měl být 21. 11. 2020 součástí cyklu *Bacha na Mozarta* ve Zlínském kraji. Kvůli současným opatřením se sice nemohl uskutečnit za fyzické přítomnosti diváků, ale díky tomu, že kvinteto splňuje podmínku zpěvu maximálně pěti osob v jedné místnosti, mohl koncert proběhnout online. Již v květnu soubor úspěšně streamoval koncert z bývalé káznice v Brně a tak měl na co navázat.

🏠 První operní premiérou ve zrekonstruované Státní opeře Praha bude Verdiho opera *Rigoletto*. Režie byla svěřena úspěšné české režisérce Barboře Horákové Joly. Ta doposud pracovala výhradně na zahraničních operních scénách, na kterých vytvořila řadu působivých inscenací a za některé dokonce získala mezinárodní divadelní ocenění. *Rigoletto* ve Státní opeře bude jejím debutem na české operní scéně. Barbora Horáková Joly vystudovala zpěv na hudebních akademiích v Basileji a Ženevě a poté absolvovala studium na Bavorské divadelní akademii v Mnichově. Pracovala také jako asistentka režie v opeře v Basileji. Dlouhodobě spolupracovala se španělským režisérem Calixtem Bieitem. V r. 2018 získala prestižní britské ocenění International Opera Award 2018 v Londýně v kategorii Objev roku.

Ze světa

📖 Jakub Hruša byl nominován za album *Bohemian Tales* na americkou hudební cenu Grammy. CD obsahuje houslové skladby českých autorů A. Dvořáka, J. Suka a L. Janáčka. Interprety jsou houslista německo-italského původu Augustin Hadelich a Symfonický orchestr Bavorského rozhlasu. Grammy Awards je ocenění udělované americkou Národní akademií hudebního umění a věd v USA za mimořádné úspěchy v hudebním průmyslu. Poprvé byly ceny Grammy uděleny v r. 1959.

📖 Další nominaci získal dirigent Jakub Hruša na cenu I C M A, a to v kategorii Světová hudba za dvě nahrávky: Smetanovu *Mou vlast* s Bamberskými symfoniky a Sukovu symfonii *Asrael* ve spolupráci se Symfonickým orchestrem Bavorského rozhlasu. Soutěž International Classical Music Awards (I C M A) je určena pro audio a audiovizuální nahrávky vydané ke komerčním účelům s mezinárodní distribucí. Členy poroty jsou šéfredaktoři prestižních hudebních časopisů a zástupci významných kulturních institucí. Ceny jsou udělovány v šestnácti kategoriích od r. 2011.

📖 Město Stuttgart proměnilo slavné kulturní centrum Liederhalle na centrum očkování proti koronaviru. Vakcínu zde dostává 2 500 lidí denně. Je to jedno ze tří míst ve Stuttgartu, kde jsou očkovaní vysoce riziková pacienti a zdravotníci.

📖 Bulharská premiéra Straussových *Elektry*. Opera byla poprvé uvedena 26. 11. 2020 v Národní opeře v Sofii. Uskutečnila se tak plných 111 let od světové premiéry *Elektry* v Drážďanech. Operu nastudovali: americký dirigent E. A. Christ, německý scénograf S. Jonke a bulharský režisér P. Kartaloff.

📖 Inscenace *Lolity* Rodiona Ščedrina byla nominována na prestižní divadelní ocenění Zlatá maska, a to za sezonu 2020/21. Jde o inscenaci režisérky S. Daubnerové, uvedenou 3. a 5. 10. 2019 v české premiéře souborem pražské Státní opery na scéně Stavovského divadla pod taktovkou S. Nelleru a za účasti autora R. Ščedrina. První reprízy 11. 10. 2019 se zúčastnil umělecký ředitel petrohradského Mariinského divadla V. Gergijev a pozval režisérku, aby tuto inscenaci nastudovala v Petrohradě. Tam se premiéra za řízení V. Gergijeva uskutečnila 13. 2. 2020 s řadou pěvců, kteří vystoupili i v Praze.

📖 Novým ředitelem Estonské národní opery v Tallinu byl jmenován Ott Maaten (*1967) s nástupem 1. 1. 2021. Absolvoval Tallinskou národní konzervatoř (klarinet), poté studoval v moskevském hudebním institutu Gněsiných a na pařížské konzervatoři. Od r. 2003 pracoval na Estonské hudební a divadelní akademii jako finanční a administrativní ředitel. Maaten nahradil A. Mäe, který v srpnu 2020 rezignoval na základě obvinění ze sexuálního obtěžování zaměstnankyň. Tallinské divadlo zahrnuje operní, baletní a operetní/muzikálový soubor. V operním souboru pracuje přes 500 zaměstnanců. (Pro zajímavost: Maaten se intenzivně věnuje leteckým sportům, je estonským šampionem paramotorů a také amatérským ornitologem.)

📖 Metropolitní opera a opona Marka Chagalla. Opona k inscenaci Mozartovy opery *Kouzelná flétna* v MET byla dána do prodeje v aukci Bonhams New York s odhadovanou prodejní cenou 250 000 až 450 000 dolarů, vydražena byla nakonec 17. 11. 2020 za téměř milion dolarů. Monumentální opona (i svým rozměrem – výška 20 m, šířka 12 m) se stala symbolem své doby. Zajímavý je i její příběh. Slavný bělorusko-francouzský malíř M. Chagall (1887 – 1985) se narodil v dnešním Bělorusku. V r. 1941 uprchl s manželkou do USA. Od r. 1949 žil ve francouzské Provence. I když spolupracoval s baletem, se vstupem do operního světa váhal a dlouho odolával žádostem svého přítele, ředitele MET R. Binga. Až v r. 1964 podlehl a přijal nabídku na vytvoření scénografie ke *Kouzelné flétně*. V té době mu bylo už 77 let. Na zakázce spolupracoval plně tři roky s ruským designérem V. Odinokovem (1908 – 1997). Výsledkem byly opulentní a fantazií překypující dekorace i kostýmy (121 kostýmů a masek, 26 rekvizit a 13 kulis). Premiéra se konala 19. 2. 1967. Inscenace se udržela na repertoáru do r. 1981, uskutečnilo se 274 představení. Už v r. 2007 finanční krize donutila ředitele MET P. Gelba oponu prodat. V aukci Sotheby ji koupil G. L. Capesjian (1925 – 2013), americký tiskový magnát a filantrop arménského původu, zakladatel mj. centra umění v arménském Jerevanu, kde chtěl oponu vystavit. Pro

obrovské rozměry to nebylo možné a opona putovala zpět do New Yorku, kde byla v listopadu 2020 vydražena ve zmíněné aukci.

📖 Pražský filharmonický sbor mezi TOP 10 nahrávkami Classics Today. Album Pražského filharmonického sboru a Symfonického orchestru Českého rozhlasu pod taktovkou Tomáše Netopila s názvem *Bouquet of Flowers* (Kytice) se umístila ve výběru top nahrávek roku 2020 Classics Today, které představil David Hurwitz, výkonný editor společnosti. Na nahrávce děl Bohuslava Martinů (*Kytice*, cyklus skladeb na lidové tance pro smíšený/dětský sbor, sóla a orchestr) a Jana Nováka (*Choreae philharmonicae* – Filharmonické tance) spolupracovali sólisté Kateřina Kněžíková, Michaela Kapustová, Jaroslav Březina, Adam Plachetka a Kühnův dětský sbor. D. Hurwitz ocenil nejen interpretaci děl B. Martinů a J. Nováka, ale také zpracování bookletu s podrobnými informacemi a texty. CD vydalo nakladatelství Supraphon v r. 2017.

📖 Jak jsme informovali, milánská La Scala zrušila tradiční zahajovací představení sezony 7. 12. 2020. Správní rada rozhodla o náhradním řešení. Jím se stal galakonzert bez účasti veřejnosti, ale v mezinárodním televizním přenosu. Vystoupilo celkem 24 největších operních hvězd, mj. Ildar Abdrazakov, Roberto Alagna, Carlos Alvarez, Piotr Beczala, Plácido Domingo, Juan Diego Flórez, Elina Garanča, Vittorio Grigolo, Jonas Kaufmann, Aleksandra Kurzak, Kristine Opolais, Lisette Oropesa, Andreas Schager, Ludovic Tézier a Sonya Yoncheva. Pěvci byli umístěni na speciálně vybudovaném pódiu, v lóžích a také na různých místech v zákulisí. Dirigoval umělecký ředitel La Scaly Riccardo Chailly. Koncert vysílala RAI Cultura a kanál Arte ho zpřístupnil posluchačům do celého světa. Koncert měl název *Znovu vidět hvězdy* – což je parafráze slavného závěrečného verše Dantova *Pekla* („Tu vyšli jsme a zřeli jsme zas hvězdy“). Citát nebyl vybrán náhodně a připomínal mj. také to, že rok 2021 je rokem 700. výročí smrti jednoho z nejvýznamnějších italských básníků Dante Alighieriho.

Nabídky, informace

- ▶ Aktuální informace z Ndb naleznete na www.ndbrno.cz.

#operaonline

▶ Janáčkova opera pro vás pravidelně zveřejňuje streamy inscenací, které jste měli vidět – a neviděli. Připravujeme sólo koncerty členů Janáčkovy opery, v online světě se můžete podívat i na oblíbený pořad *Krok za oponu*. Sledujte Facebook a YouTube.

#baletonline

▶ Když nemůžete za *Louskáčkem*, přijde *Louskáček* za vámi. Balet Ndb si připravil vybrané ukázky z baletu *Louskáček*, které zahrnují 5 výukových video lekcí vedených tanečnicí Baletu Ndb. Sledujte sociální síť Baletu Ndb.

#cinohraonline

▶ Činohra Ndb připravila čtyři komponované večery o původních hrách, nových překladech a inscenacích, které byly nazkoušeny, ale již je neměl možnost nikdo vidět. Pořadem provázejí dramaturgové Barbara Gregorová, Hana Hložková a Jaroslav Jurečka. Videá najdete volně dostupná na facebookových stránkách pod názvem *Neviditelné divadlo*.

▶ E-výstava věnovaná Zdeňku Kaločovi. Připomíná život a tvorbu tohoto významného režiséra, který po několik desítek let v pozici kmenového režiséra vytvořil více než 70 inscenací. Výstava přiblíží legendární inscenace ruských klasiků, jako byl např. Dostojevského *Idiot* s Ladislavem Lakomým a Jaroslavem Dufkem ve stěžejních rolích Myškina a Rogožina, či výrazné adaptace české klasiky, např. dramata Gabriely Preissové *Jenůfa* a *Gazdina roba*. Připomenuty budou i jeho výrazné operní režie, zejména pak tři významné janáčkovské inscenace *Z mrtvého domu*, *Káťa Kabanová* a *Její pastorkyňa*. Výstava bude přístupná do 26. 3. 2021 na www.ndbrno-evystavy.cz.

Vážení a milí členové SPNdB,

snažili jsme se přiblížit Vám v tomto Zpravodaji co se v NdB děje, co je pro Vás připraveno, na co se můžete těšit. Zajímavé jsou i informace z jiných kulturních institucí i ze zahraničí. Teď už jen společně věřme, že se divadla v „dohlednu“ otevrou a podle možností je zaplníte. Bez Vás by divadlo pozbylo smysl. Na příjemné shledání se těší členové výboru SPNdB.

Jana Veselá

Použité zdroje:

Malá encyklopedie české opery

Malá encyklopedie hudby

Osobnosti světové hudby

Oxfordský slovník opery

Postavy brněnského jeviště

Hudební rozhledy č. 1

Webové stránky NdB

Denní tisk a internet

Metropolitan

Diva – magazín NdB, leden - únor

Uzávěrka Zpravodaje dne: 31. ledna 2021

Neprodejné. Zpravodaj vydává Spolek přátel NdB, Jugoslávská 652/98, 613 00 Brno, IČ 48510777 pro vnitřní potřebu.